

F

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1961. szeptember 14.

bb 1. tizenegy munkásvédelmi játékfilm készült eddig az idén - további 13 még munkában van

i tz/gk vm vg

1961. szeptember 14.

a dolgozó ember védelméért és a balesetek elhárításáért folytatott küzdelem egyik leghatásosabb eszköze a film. szakembereink - mint az elmúlt években - az idén is egész sor ilyen jellegű filmet készítenek. már készen van tizenegy, egyenként 15 perces film. kettőt a szot munkásvédelmi tudományos kutató intézetnek propaganda osztálya készített, a többit a különböző szakminisztériumok, illetve szakszervezetek, de a szot szakemberei ezeknek a létrehozásában is résztvettek.

ezek a filmek sokféle szempontból világítják meg a balesetek megelőzésével kapcsolatos legkülönbözőbb problémákat. az egyik szot-film - a fiatalok - például azt a felelősséget domborítja ki, amely a fiatalok baleseteiért terheli az idősebb, tapasztalt dolgozókat. a lavina, a közlekedési szakszervezet filmje a közuti balesetek veszélyeire hívja fel a figyelmet, a vegyipari dolgozók szakszervezete és a nehézipari minisztérium tótágas című filmje pedig a vegyi laboratóriumokban elkövethető hibákat csufolja ki. a két balkezes főszereplő kibédi ervin. a kohó-és gépipari minisztérium stúdiója viszont színesfilmet készített a kohó mellett dolgozó embert fenyegető balesetekről, illetve ezek megelőzéséről.

elkészült ezenkívül néhány ötperces műszaki oktató film és több egyperces „plakátfilm”, tulajdonképpen a közismert munkásvédelmi plakátok életrekelésével, amelyek szöveg nélkül, képen és zenében, szatirikus formában fejezik ki a plakátok mondanivalóját.

az eddigi termés azonban még csak töredéke az egész évinek. ma már biztosnak látszik, hogy sikerül túlteljesíteni a tervet, és ebben az esztendőben összesen 24 munkásvédelmi játékfilm, három műszaki oktató és 12 plakátfilm készül el. négyet már „be is vágattak”, az utolsó három év legjobb 16 filmje közé, amelyek az októberi varsói nemzetközi fesztiválon képviselik majd a magyar munkásvédelmi filmgyártást.

/folyt.köv./

6-9
K

/bb 1. tizenegy.....1.folyt./vm

de ettől függetlenül is „világlátottak”, a magyar munkásvédelmi filmek. jelenteg például 8 a szovjet, 14 a csehszlovák, 8 a lengyel, 7-7 a román és a német demokratikus köztársaságbeli, 5 a bolgár, 4 az albán, 2 a vietnami, 7 az angol, 4 a jugoszláv, és egy az egyiptomi dolgozókat tanítja arra, hogyan lehet és kell elkerülniök a munka közben fenyegető veszélyeket./mti/

bb 2. szedik a fehér téli almát szabolcsban - 300 nagyteljesítményű motoros géppel megkezdtek a jonathán-almafák permetezését

vid ká/j vm hk

1961.szeptember 14.

szabolcs-szatmár megye gyümölcsstermelő szövetkezeteiben sok most a teendő. a szövetkezeti gazdák többsége az almáskertekben talál munkát, ahol már nem tűr halasztást az aranyparmen és a batul almafajták szedése. a szüretet minden eddiginél gondosabban szervezték meg, a fehér téli almákból több ezer ládát helyeztek raktárakba, ahol gondosan válogatják, osztályozzák. a világhírű jonathán most pirul, izesedik, zamatosodik, s valószínű, hogy október első feléig marad a fán. az őszi felmelegedés azonban sok veszélyt tartogat: újra élled a kaliforniai pajzstetű, a gyümölcs legveszedelmesebb kártevője. a szövetkezetek ezért idejében hozzálátnak a védekezéshez, s mintegy 300 nagyteljesítményű motoros, valamint 5000 háti permetezőgéppel megkezdtek a 13.permetezést. a géberjéni, a hodászi és a szamostatárfalvi termelőszövetkezetek egyenként 150.000 liter permetezőanyagot készítettek, hogy megmentsék a 85-90 százalékos export minőségűnek ígérkező termést./mti/

bb 4. 25 szövetkezeti gazda tett sikeres vadászvizsgát a hajduságban

vid ká/j vm hk

1961.szeptember 14.

az őszi vadászati idény közeledtével naponta érkeznek felvételi kérelmek a vadásztársaságokba. hajdu-bihar megyében a vadászati felügyelő előtt most 25 új vadász vizsgázott sikerrel a vadgazdálkodási és vadvédelmi ismeretekből. az új vadászok valamennyien termelőszövetkezeti tagok./mti/

- 2 -

bb 3. Lehet-e jobb a damaszt, a puplin és a ballonvászon? - a gyártmányok minőségének javítására összpontosítják a figyelmet a hps pártszervezetei

1 sz/gk/m/vg

1961. szeptember 14.

már évtizedekkel ezelőtt is a lakosság bizalommal vette meg azt az ágyneművásznat, amin a hps-jelzés, a hazai pamutszövőgyár címkéje volt. most is arról híres az újpesti hps, hogy itt készülnek a legkényesebben szőhető, legfinomabb pamutárak, köztük a fabula elnevezésű cérnapuplin, a tartós damaszt, itt festik, impregnálják az országban forgalomba kerülő ballonvászon többségét és egyre nagyobb mennyiségben gyártják a mügyantás kikészítésű neva ing anyagát is. ez utóbbiból a tavalyi 848.000 méter helyett ebben az évben már 1.435.000 méter hagyja el a gyárat. a hps már nem is győzi szövését, ezért negyedévenként mintegy 50.000 méter nyersszövetet vesz át kikészítésre a soproni pamutipartól.

a hps dolgozói gondosan ügyelnek arra, hogy gyártmányaik megfeleljenek a minőségi követelményeknek, a textiliáknál azonban óhatatlan, hogy időnként elő ne forduljon egy-egy süri vagy ritkább szövésű, vagy ugynevezett fészek, ki nem javítható csomózás a szövetben - ezért többen hosszú ideig azt bizonygatták, hogy jóval 80 százalékos fölé aligha mehet az első osztályú gyártmányok mennyisége. az utóbbi időben ezt mégis megcáfolták a tények. a kikészítésre váró nyersszövetek közül az első osztályúak aránya ez év eleje óta fokozatosan emelkedik a 90 százalékos fölé és akadt olyan hónap is, amikor már 93 százalékos volt. a készárunknál is csupán tized százalékban mérhető az, amennyi még hiányzik ahhoz, hogy a 90 százalékosat elérje a kifogástalan termékek aránya.

most már bizonyos, hogy még tovább is javítható a puplin, a ballonvászon és a damaszt minősége, s erre összpontosítja a figyelmet a gyár néhány pártalapszervezete is, amely egyre fontosabb feladatának érzi a termelés pártellenőrzését, a munka segítését. a kommunisták a gazdasági vezetőkkel és a szakszervezeti aktívakkal együtt megnézik, mi az oka annak, hogy a dolgozókkal és ahol szükséges, igyekeznek gyorsan kijavítani a gépeknél esetleg előforduló műszaki hibákat. a párttagok kezdeményezésére szorosabb segítő kapcsolat van kialakulóban az egyes üzemszekek, mint például a szövő-előkészítő és a kikészítő üzem műszaki vezetői, dolgozói között, s együttesen vizsgálják meg, hogyan javíthatják munkájukat, öregbíthetik gyáruk jó hírnevét és egyúttal növelhetik nyereségét is. tavaly a gyárban - nem kis mértékben a minőség javulásának következtében - 12 napi bérnel megfelelő nyereségrészesedést osztottak és legalább ennyit akarnak elérni ebben az évben is. /mti/

- 3 -

egyed-épes oportoknál gyakoribb a hibás szövés. beszélgetnek

bb 5. a mai ember izlését követi a divat - a jövőben csak az öltözködési tanács irányelvei szerint rendezhetnek ruhabemutatókat - évente több mint háromezer új modell között választhat a kereskedelem

i ta/hné/m/vg

1961. szeptember 14.

csaknem minden hétre jutna egy-egy divatbemutató, ha arányosan elosztanák a megrendezésre kerülő rengeteg ruhabemutatót, kiállítás és divattanácsadást - mondták a belkereskedelmi minisztérium ruházati főigazgatóságán. a bemutatók között azonban akadnak olyanok, amelyek nem töltik be a hivatásukat, hamisan tájékoztatják a közönséget az új ruhaviseletekről.

a ruházati divat helyes fejlesztése érdekében a belkereskedelem most úgy döntött, hogy a jövőben divatbemutatót csak az öltözködési tanács irányelvei szerint rendezhetnek. csak olyan ruhaféleségek kerülhetnek a közönség „döntőbizottsága” elé, amelyek bárki számára elérhetők, viselésük nem túl feltűnő, de mégis új-szerű, mint a szakemberek elmondták, jelenleg kétféle „divat-szemlélet”, uralkodik. az egyik tábor az 1920-1935 közötti divatot akarja felújítani, a másik a mai ember izlésének megfelelő öltözékek kialakításán munkálkodik. a legjobb tervezők ezen az utóbbin dolgoznak, olyan ruhák modelljeit vetik papírra, amelyek a legváltásztékosabb izlésnek is a mai ember divatigényének megfelelnek. évente a kereskedelem több mint 3000 ilyen új modell közül választhatja ki a legmegfelelőbbeket. az öltözködési tanács által elfogadott 1961-1962-es őszi-téli divatirányzatokat már korábban megkapták az illetékesek. a férfiak, a nők és a gyermekek részére, életkorok szerint külön- és külön állították össze a tervezők az őszi-téli ruhátárat, ami az idén igen sok kedves ujdonságot is tartalmaz. a kisgyermek részére például meleg és hó ellen védő kapucnis ballonmackók készülnek. a bakfis lányok teveszőr, vagy kockás szövet sportkabátok, a fiuk felé bővülő tweed melóltók, a nők ujjonalu, tojásalaku kabátok és derékban karcsúsított princessz-ruhák, a férfiak pedig háromgombos, eszterházy-kockás öltönyök és őszi-téli sportkabátok között válogathatnak. meghatározták a cipő és a kalapdivatot is. divatosak a mélyen arcba huzott és a turbán szerű kalapok. a célszerű női cipőviselet télire elsősorban a lapossarku sportcipő és a félmagas sarku körömcipő, férfiaknak pedig a négy-ötfüzős, magasabban záródó félcipő és a vastagabb bőrből készült félmagasszárú téli cipő.

mint az illetékesek elmondták, az őszi-téli divatbemutatókon már ezekkel az öltözékekkel is megismerkedhetik a közönség.

/mt1/

6.21

- 4 -

bb 6. hódmezővásárhelyen épül fel az ország egyik legkorszerűbb hibridkukorica üzeme

vid/ká/j/m

1961. szeptember 14.

a hódmezővásárhelyi állami gazdaság területén, 17 millió forintos beruházással épül az ország egyik legkorszerűbb hibridkukorica üzeme. az építkezéssel az év végére készülnek el, de a nagy előtárolót és a hatemeletes osztályozó tornyot már előbb tető alá hozzák, hogy az idei termést fogadhassák. az elkövetkező hetekben folyamatosan 3000 hold termését szállítják ide a kijelölt termelőszövetkezetekből és állami gazdaságokból. a kukoricát gépekkel válogatják, nagyság és fajta szerint osztályozzák. az üzem a dél-alföldet látja el kiváló minőségű hibridkukorica vetőmaggal.

/mt1/

6.21

- 5 -

- 5 -

bb 8. új kezdeményezések, sokoldalú segítség a felnőttek iskolarendszerű oktatásában

i hi/sze-lm sr

1961. szeptember 14.

szeptember 15-én megkezdődik az oktatás a dolgozók iskoláiban, s a következő tíz hónapban országosan mintegy kétszáz-ezer felnőtt gyarapítja ismereteit általános vagy középiskolai fokon. a „diákok”, különböző üzemek, hivatalok, intézmények dolgozói, akiknek tanulását nemcsak az állam segíti, hanem vállalatuk, továbbá a szakszervezetek és a pedagógiai intézmények is támogatják.

a most kezdődő tanévben tovább szélesedik az üzemi általános iskolák hálózata. ezzel kapcsolatban említésre méltó, hogy több éves kedvező tapasztalatok alapján növelik az ugynevezett kihelyezett osztályok számát. a főváros néhány kerületében már meghonosodott az a gyakorlat, hogy néhány függetlenített pedagógusból álló csoport több üzemi tagozat oktatását végzi. rendszeres kapcsolatuk van az illető üzemekkel, s így a hallgatók műszakbeosztásának megfelelően a helyszínen tartják az előadásokat.

a tanulmányi színvonal emelését a jövőben is néhány újszerű kezdeményezés segíti majd: az osztályfőnöki órák beállítása, a 13. kerületben például a hallgatók közös színházlátogatása, film- és könyvankétek, irodalmi estek, tanulmányi kirándulások szervezése. igyekeznek elterjeszteni azt a helyes módszert is, hogy havonta egy-egy alkalommal kísérletező délutánokra hívják össze a 7-8. osztályt végző kerületi dolgozókat, akiknek egyetemi tanárok mutatják be a tantervi anyaghoz kapcsolódó fizikai és kémiai kísérleteket.

az idén is működik majd néhány kísérleti iskola, ahol az általános iskolai tananyag mellett az illető szakma dolgozóinak mindennapi munkájával összefüggő ismereteket is tanítanak, a további tapasztalatok döntik el, hogy ez a forma alkalmas-e szélesebb tömegek oktatására.

e hasznos kezdeményezések mellett egyébirányú segítséget is kap a felnőttoktatás. a központi pedagógus továbbképző intézet és a fővárosi pedagógiai szeminárium tanulmányozza a felnőttoktatás tartalmi és módszertani kérdéseit, s még az ősszel több tárgyból módszertani levelet ad ki. debrecenben a dolgozók általános gimnáziumának egy-egy osztálya a kossuth gyakovói gimnáziumban működik, hogy a leendő tanárok még tanulmányaik során megismerkedjenek a dolgozók iskoláiban folyó oktatással. segít a pedagógusok szakszervezete is: megalakította a felnőttek oktatásának kérdéseivel foglalkozó országos és megyei szerveit, továbbá tanulmányozza, milyen lehetőségek vannak az egészen kislétszámú tanulócsoportok összevont oktatására. ennek a módszernek különösen a falusi dolgozók iskoláztatásában lesz majd nagy jelentősége./mti/

9.10 9.40

- 6 -

Mez

bb 9. kísérletsorozat a tömeges lakásépítésben felhasználható szerkezetek és anyagok kipróbálására - új kísérleti ház építése kezdődött meg csepelen

i sb/tr-lm vg

1961. szeptember 14.

az építésügyi minisztérium kísérleti házak építése közben próbálja ki a legújabb épületszerkezeteket, újfajta anyagokat, munkamódszereket.

a gondosan megtervezett kísérletsorozat legújabb eseményének színhelye csepel. a tervtervező intézet tervei alapján most a csillag telep közelében panelekből és nagyblokkos elemekből összerakható kísérleti ház építését kezdte meg a 25-ös építőipari vállalat. ezzel az üllői uti lakótelepen bevezetett nagyblokkos építési módszert fejlesztik tovább, több elem helyett egyetlen panel beemelésével alakítják ki a szoba homlokzati oldalt. a lakás többi falához nagyblokkot is használnak, de az épületben már egyetlen válaszfalat sem készítenek téglából, amit az eddigi blokkos házakban még nem nélkülözhetek. a kisebb téglafalak helyébe majd emelet-magas előregyártott válaszfal-pallót tesznek. érdekes tervezői megoldás, hogy a ház hossz tengelyének irányában állítják sorba a betonfalú beépített ruhásszekrényeket. így a szekrénysorral is merevítik, erősítik az épületet. a 24 lakásos kísérleti lakóház falelemeinek próbagyártása és az alapozási földmunka a napokban kezdődött, s az építkezés a jövő évben fejeződik be.

az új kísérleti ház mellett még öt különböző mintaházat és óvodát építenek 1963 végéig. ezen a mintegy négyholdas építési területen kísérleti telepet alakítanak ki, s kiválasztják a következő öt éves terv tömeges építkezéseihez legjobban megfelelő szerkezeteket és új anyagokat./mti/

-.-

bb 10. gépesített fakitermelés a kisalföldi erdőkben

vid so/j-lm so

1961. szeptember 14.

a kisalföldi állami erdőgazdaságban az október elsején kezdődő új gazdasági évben már 33 motorfűrész lesz üzemben. megkezdtek a legnehezebb fizikai munka, a rakodás gépesítését. már üzembe állították az első vasuti vagonrakó láncos transzportort. a német demokratikus köztársaságból beszerzett emelőberendezéssel három hónap alatt mintegy 4000 köbméter rönköt raktak vagonba. a szerzett tapasztalatok alapján további 3 ilyen gép beszerzését tervezi a kisalföldi erdőgazdaság. részt vesznek már a rönkszállításban az első darus tehergépkocsik is. a svéd gyártmányú daruval felszerelt teherautók szintén jól beváltak.

ezekben a hetekben gépszemléket tartanak a kisalföldi állami erdőgazdaság erdészeteiben, hogy jól felkészülve kezdhesék meg a nagy munkát./mti/

8.46 10.40

- 7 -

Mez

bb 11. mátészalkán szobrot emelnek esze tamásnak

vid fm/ke-Lm fm

1961. szeptember 14.

mátészalkán életnagyságu szobrot emelnek esze tamásnak. a szobrot, amelyet turcsányi árpád budapesti művész készít, az új gimnázium előtti téren helyezik majd el, s előreláthatólag a jövő évben avatják fel./mti/

-. -

bb 12. római-kori épület alapfalai kerültek elő fehérváracsurgó határában

vid fm/ke-Lm fm

1961. szeptember 14.

fehérváracsurgó község határában mélyszántás közben római-kori épület alapfalaira bukkantak. a székesfehérvári István király múzeum rövidesen megkezdí az épület feltárását. feltételezik, hogy ez az ásatás nyomára vezet majd az osenos nevű római-kori településnek./mti/

-. -

bb 14. 260 központi major épül bács megye termelészövetkezeteiben

vid so/j-Lm so

1961. szeptember 14.

a duna-tisza közén a nagyüzemi gazdálkodás fejlődésével egyidőben rendeződnek a község határok. a távlati tervek szerint eltűnnek az apró tanyai gazdaságok, s helyettük központi majorok épülnek az erre legalkalmasabb területeken. a termelészövetkezeti községekben a mérnökök és a mezőgazdasági szakemberek már két éve dolgoznak a faluhatárok rendezésén. eddig a megye községeinek több mint a felében, 58 helyen végeztek ezzel a munkával. az új területi térképek alapján 260 helyen már épülnek a termelészövetkezeti gazdaságok központi majorjai. a gazdasági központokban kutakat fúrnak, állatgondozó lakásokat építenek, a villanyvilágítást szerelik fel. azokban a községekben, ahol még nem készült el a rendezési terv, ott az előzetes tervek alapján jelölik ki a termelészövetkezeti gazdasági épületek helyeit./mti/

-. -

- 8 -

9.40 10.42

M

bb 13. ötven munkásakadémiát szerveznek, megalakítják a tit helyi előadócsoportját a csepel művekben

i tó/tr-Lm vgg

1961. szeptember 14.

a csepel vas- és fémművekben a nagy érdeklődésre való tekintettel a tavalyi 24 helyett az idén 50 munkásakadémiát szerveznek. egy-egy akadémiára 40-60 dolgozót vesznek fel. az akadémia előadásainak témáit a dolgozók igényeinek megfelelően állapítotják meg.

az előadások tematikája igen változatos. általában 8-16 előadásban a legkülönbözőbb témákról hallanak majd a dolgozók. az acélműben például három akadémiát szerveztek, amelyek közül az egyik a korunk művészetével, a másikon a család, az otthon és a társadalom kérdéseivel, a harmadikon pedig természettudományi kérdésekkel foglalkoznak. a motorkerékpárgyárban külön akadémiát szerveztek a nők és a férfiak részére, a csőgyárban pedig a kiszakított akadémiát a fiatal lányoknak. a szerszámgépgyár társadalmi és gazdasági vezetői a retorika szabályaival ismerkednek meg az akadémián. igen sok előadást tartanak műszaki kérdésekről és több akadémia tematikájába felvették már a szovjetunió kommunista pártja 22. kongresszusának anyagát is.

csepelen a gyáron kívül a munkásotthonban, a munkásszállásokon, az éjjeli szanatóriumban, az ifjúság házában és a csillagtelepi 12 tantermes iskolában is szervez a gyári szakszervezet munkásakadémiákat. ezekre a kerület lakosait is felveszik.

a munka könnyítésére a közeljövőben megalakítják a csepel művekben a tudományos ismeretterjesztő társaság helyi előadói csoportját, és ezzel körülbelül 100 gyári szakember szervezeten is bekapcsolódik az ismeretterjesztői munkába./mti/

-. -

bb 15. ndk-beli nemzetiségi együttes érkezik hazánkba

vid fm/ke-Lm fm

1961. szeptember 14.

a magyarországi délszlávok demokratikus szövetsége a hazafias népfronttal közösen szeptember utolsó hetében béke és barátság esteket rendez. az ünnepi estekre meghívták a német demokratikus köztársaság-beli lausitzi szorbok állami nemzetiségi ének- és táncgyűttest. a vendégegyüttes a délszláv lakta battonyán szeptember 24-én kezd meg egyhetes szereplését./mti/

-. -

- 9 -

9.44 10.42

M

bb. 7. községfejlesztés, ifjúságvédelem, idegenforgalom, művelődésügy - hatvanmillió forintos társadalmi munka - jól kamatozik budapesten a tanács és a népfront együttműködése

ö/di/v/zs/rj sr

1961. szeptember 14.

Budapesten az idén valósult meg először a népfrontbizottságok és a tanácsok szervezett, tervszerű együttműködése. A fővárosi tanács és a budapesti népfront vezetői már a múlt év végén hozzákezdtek a közös munkaprogram összeállításához; számba vették az elmúlt évek helyi tapasztalatait, a kerületekben született különféle kezdeményezéseket, s tanulmányozták, milyen területeken kamatoztathatják legjobban a népfront-aktivisták, társadalmi munkások segítségét.

Az alapos előkészítő munka eredményeként Budapest csaknem minden kerületében sokoldalú, hasznos és gyümölcsöző összefogás bontakozott ki. Az eddignél szorosabb az együttműködés a „hagyományos” területeken, például a tanácstagok beszámolóinak lebonyolításában, a tanácsülések előkészítésében, a társadalmi munkák szervezésében, a lakosság mozgósításában. A népfront-bizottságok fokozott közreműködésével, támogatásával elérték, hogy ebben az évben minden eddignél látogatottabbak voltak a tanácstagok beszámolóik: a választók és választottak találkozásain több mint 250 000 budapesti lakos vett részt, s mintegy 30 000- többségében közérdekű - javaslat, indítvány hangzott el.

Számottevő segítséget jelent a tanácsok munkájához az is, hogy a népfront aktivistái Budapest minden kerületében megkezdtek a fontosabb tanácsi rendeletek, intézkedések ismertetését és magyarázatát. Már eddig is több száz lakó-összejövetelen számoltak be arról: miért szükséges az ingatlanok bejelentése, mi tette sürgető feladattá a házak állagának átfogó felmérését. A lakógyűléseket felhasználták arra is, hogy új segítőtársakat toborozzanak a mintegy 40 000 budapesti házra - 415 000 lakásra - kiterjedő „házlátár” elkészítéséhez. A népfront-bizottságok tevékenysége eredményes volt: a most befejeződött házállag-felmérésben több mint 2 000 társadalmi munkás - mérnökök, technikusok, építési szakemberek - vett részt és segítségük körülbelül 15 millió forint megtakarítást jelentette. A leltározás adatait egyébként már össze felhasználják, s ezek alapján állítják össze az 1962. évi háztartározások részletes programját.

/folyt.köv./

9.50

- 10 -

bb. 7. községfejlesztés,.....1. folyt. rj

Jól kamatozik az együttműködés a kerületfejlesztési tervek végrehajtásánál, mint a főváros vezetői megállapították, a tavalyinál gyorsabban, tervszerűbben halad a fejlesztési programok megvalósítása, s Budapest lakossága már az év első nyolc hónapjában is nagyobb támogatást nyújtott a tervek valóra váltásához, mint a szakemberek várták. A társadalmi munkák értéke - óvatos becslések szerint - december végéig megközelíti már a 60 millió forintot.

Társadalmi munkások segítik a nagyobb budapesti beruházási, felújítási, rendezési munkálatokat - a lágmányosi vásárváros építését, a vár a citadella helyreállítását, a népliget, a római-part, stb. rendezését - de a központi feladatokon kívül számos helyi akcióban is részt vesznek a tanácsok és a népfront-bizottságok szervezte társadalmi munkacsapatok. A Thälmann utcai, az Üllői uti, a József Attila-telepi lakáspéltkezéseken például a tereprendezésben, a parkosításban segítkeznek, a 9., a 20., kerület népfront-aktivistái az 51-es villamosjárat második vágányának kiépítésén dolgoznak, a 13., a 11., a 18. és a 22. kerületben pedig az utak rendbehozatalában, javításában, építésében vesznek részt.

Szívesen, szeretettel foglalkoznak a budapesti népfront-bizottságok a fiatalokkal, a gyerekekkel is. A 9., a 11. és a 14. kerületben például a tanácsok oktatási osztályai a helyi népfront- és kiszervezetekkel együttműködve brigádokat szerveztek pedagógusokból, szülőkből, akik délutánonként és esténként felkeresik a legforgalmasabb parkokat, tereket, utvonalatokat. Figyelemmel kísérik, hogyan viselkednek a fiatalok, nem vétnek-e az illetlen, a szocialista együttélés szabályai ellen. „Fegyverük”, a szép szó, a meggyőzés - s ha ez nem használ, az ifjúságvédelmi osztályokhoz fordulnak a neveletlenek, rosszul viselkedők „megrendszabályozásáért”. A 7. kerületben a népfront-bizottság rendszeresen foglalkozik a gyermek-lakóbizottságok tagjaival, angyalföldön pedig - ugyancsak a népfront rendezésében - a téli hónapokban zenei esteket tartanak - kizárólag ifjú művészek, művészjelöltek szereplésével.

Fontos feladatuknak tartják a népfront-bizottságok azt is, hogy segítsenek a tanácsoknak a közösség vagyonának megóvásában, a társadalmi tulajdon védelmében. A főváros valamennyi kerületében ankétsorozatot szerveztek a fővárosi bíróság, a kerületi bíróságok és ügyészségek közreműködésével. Az előadásokon szakszerű tájékoztatást kapnak a hallgatók arról, milyen súlyos károkat okoz a közönségnél a gondatlanság, felelőtlenkedés, a lakásoknak a házak be rendezési tárgyainak, rongálása, a felelőtlen gazdálkodás, a hanyagság és nemtörődomség.

/folyt.köv./

10.07

- 11 -

bb. 7. / Községfejlesztés.....2. folyt./rj

több kerületben nyilvános bírósági tárgyalásokat rendeznek a társadalmi tulajdon rovására elkövetett nagyobb bűnügyekben. az 1., a 3., és a 13. kerületben a népfront-bizottságok önkéntes jelentkezők részvételével megszervezték a lakások rendeltetésszerű használatának ellenőrzését, újpesten, a ferencvárosban, zuglóban, kispesten, továbbá a 12. és a 15. kerületben műszaki patronálókat biztosítottak azokhoz a lakóházakhoz, amelyeket a lakóbizottságok saját kezelésükbe vettek.

egyre növekvő feladatot jelent a budapesti tanácsoknak az idegenforgalom lebonyolítása - hiszen az idén a tavalyinál körülbelül 30 százalékkal több külföldi vendég fordul meg a fővárosban. a tavasszal alakult idegenforgalmi népfront-akcióbizottság egyebek között vállalkozott arra, hogy felkutatja a még kihasználatlan elhelyezési lehetőségeket, segíti a fizetővendéglátószolgálat bővítését az akcióbizottság tagjai felügyeltek arra is, hogy a fővárosban számos olyan épületet használnak különböző célokra, amelyek kitűnő szállodák lehetnének, s az újjáalakítás költségei rövid idő alatt sokszorososan megtérülnének.

az akcióbizottság napirenden tartja azt is, hogyan lehetne újra megnyitni és vonzó idegenforgalmi látványossággá, kirándulóhellyé tenni a budai hegyek nagyrészt még ismeretlen barlangjait. felkutatják ezenkívül a méltatlanul elfelejtett műemlék-épületeket, s ha szükséges, vállalkoznak a felújítási tervek összeállítására is.

az előző éviéknél jóval nagyobb részt vállalnak a népfront segítőtársai budapest kulturális életének színesebbé, elevenebbé tételéből, az ismeretterjesztő munkából. közülük több mint százan bekapcsolódtak a fővárosi tanács különféle művelődési állandó bizottságainak tevékenységébe. figyelemmel kísérik többek között a múzeumok életét, s tanulmányozzák, hogyan tehetnék színesebbé, változatosabbá a kiállítási programot, hogyan gyarapíthatnák a látogatók számát. véleményt mondanak a különféle iparművészeti, képzőművészeti és fotóművészeti kiállításokról, s észrevételeikről tájékoztatják a tanácsok vezetőit. a budapesti népfront-bizottság 15 aktivistája havonta ellátogat egy-két ismeretterjesztő előadásra. beszélget a hallgatókkal, megfigyeli az előadók felkészültségét, az előadás módját, s ha jó kezdeményezést talál, felhívja rá budapest kulturális életének vezetőit. a népfront-aktivisták ezenkívül bekapcsolódtak a különböző szórakozóhelyek, éttermek, szabadtéri színpadok műsorainak ellenőrzésébe. havonta több előadást is megnéznek. jelentős eredménynek számít az is, hogy a kerületi népfront-bizottságok az idén részt vesznek számos művelődési otthon irányításában.

az események egy részét közösen rendezik, s a „hírverésben”, is segít a népfront. ezenkívül az őszi-téli hónapokban a szabó ervin könyvtárral együtt könyvankétokat és író-olvasó találkozókat tartanak.

/folyt.köv./

10.17 //

F

b. 7. / Községfejlesztés.....3. folyt./rj

a tanácsok és a népfront-bizottságok együttműködésének legújabb területe a községfejlesztés 1962. évi terveinek kidolgozása. a nagy munka már valamennyi kerületben megkezdődött; gyűjtik a lakosság javaslatait, s rögtönzött közvéleménykutatásokat tartanak a különféle munkák sorrendjéről. végezetül azt is érdemes megemlíteni, hogy a budapesti népfront bizottság - a fővárosi tanáccsal egyetértésben - a téli hónapokban mozgalmat kezdeményez a lakóházak csinosítására, tisztánítására, stb. a társadalmi munkák tervezett értéke megközelíti a nyolcmillió forintot./mti/

...

bb 26. új létesítmények a hajdusági községekben

vid fm/ke szb fm

1961. szeptember 14.

a hajdu-bihar megyei községekben részben állami beruházásból, részben pedig a községfejlesztési alap felhasználásával és társadalmi hozzájárulással elkészült új létesítményeket adnak át rövidesen rendeltetésüknek. kabán egy esztendeje kezdtek hozzá az emeletes gyógyszertár építéséhez, amelyben orvosi rendelő és lakás is van. az épületet október 1-én adják át. hencidán, a volt grófi kastélyban több mint félmillió forintos beruházással betegotthont rendeztek be. egyeken - a lakosság társadalmi munkájával - a közeljövőben befejeződik a száz-személyes óvoda építése, s mintegy százezer forintos költséggel bővítették és korszerűsítették a napközi otthonos iskolát. görbeházán az autóbuszváróterem megépítése után csatornázás kezdődik. polgáron és tiszacsegén a következő hónapokban jelentősen bővítik a vízvezeték-hálózatot. /mti/

..

11.15

Mig

10.25

bb 16. Könyv a tanácsköztársaság zala megyei eseményeiről

vid fm/ke-lm fm

1961. szeptember 14.

kétszáz oldalas könyv jelen meg a magyar tanácsköztársaság zala megyei eseményeiről. a könyv többek között méltatja dr. hamburger jános népbiztos életét és munkásságát ismerteti a tanácsköztársaság első, nagykapornak községben alakult termelőszövetkezetének történetét. /mti/

--

bb 17. műszaki klub, orvosi rendelő épül a szegedi ruhagyárban

vid te-lm ki

1961. szeptember 14.

a szegedi ruhagyárban műszaki klub és három orvosi rendelő építését kezdték meg. ezekre együttesen mintegy hatszáz-ezer forintot fordítanak, saját erőből.

a klubot a műszaki dolgozók, ujitók második otthonává teszik, a helyiségeket központi fűtéssel, korszerű berendezéssel, rádióval, televízióval, magnetofonnal látják el. /mti/

--

bb 18. ötmillió forint jövedelem az állattenyésztésből - egy év alatt megkészserezte árutermelését a mezőkeresztesi aranykalász termelőszövetkezet

vid ká/j-lm hk

1961. szeptember 14.

a borsodi iparvidék közelében gazdálkodó mezőkeresztesi aranykalász termelőszövetkezet tavaly áttért a minőségi állattenyésztésre. sajátnevelésű szarvasmarhái, tejelő tehenei mind törzskönyvezettek, s a szövetkezet naponta több mint 1000 liter tejet szállít az iparvidék ellátására. a piac közelsége gazdaságosabbá teszi a sertéshizlalást is. az idén 500 hiztosertést adnak át közfogyasztásra. ezenkívül 100 mázsa csirkét értékesítettek, négyezres juhnyájuk pedig több mint 110 mázsa gyapjút adott. az aranykalász tsz az idén 100 hold után 75 mázsa húst, 12.000 liter tejet, 15.000 tojást és 450 kiló gyapjút értékesít, ami csaknem kétszerese a tavalyi mennyiségnek. a közös gazdaságnak állattenyésztésből az idén eddig kerekét 3 millió forint bevétele volt, s ez az összeg az év végéig 5 millió forintra emelkedik. /mti/

--

110

10.30

- 14 -

F

bb 19. 2600 tit-előadás, 38 munkás- és 40 tsz-akadémia zalában

via fm/ke szb fm

1961. szeptember 14.

a tit zala megyei szervezete elkészítette 1961-1962-es programját. eszerint a tit 18 szakosztályának aktívái 2.600 előadást tartanak a megyében: 800-at nagykanizsán és zalaegerszegen, 1.800-at pedig a községekben. a munkásakadémiákat az idén 38 üzemen, illetve vállalatnál szervezték meg. a munkásakadémiák mintegy másfélezer hallgatója főleg műszaki témájú előadások tartását kérte. a szintén népszerű termelőszövetkezeti akadémiákat 40 községben rendezik meg a téli hónapokban, mintegy kétezer hallgatóval. ezenkívül - a nőtanáccsal és a megyei kisz-bizottsággal közösen - több nagyobb termelőszövetkezeti községben indítanak előadássorozatot a nők, illetve az ifjúság részére.

a tit nagykanizsán és zalaegerszegen megalakította a filmbarátok körét. a tagok - szakemberek részvételével - közös filmátogatásokon vesznek részt, majd művészeti kérdéseket vitatnak meg.

az idén először szervezik meg a műszakiak akadémiáját. az első ilyen tanfolyam indítását nagykanizsán a dunántúli kőolajipari gépgyár műszaki dolgozói, mérnökei és technikusai kérték. /mti/

--

bb 20. gyár, ahol a dolgozóknak csaknem fele háztulajdonos

vid te szb ki

1961. szeptember 14.

az ország egyik legrégebbi ipari üzemét, a 179 éves diósgyőri papírgyárat, a felszabadulás óta eltelt időben nagyarányúan fejlesztették. így például a régi papírgyártó gépek mintegy négyötödét cserélték ki korszerű berendezésekkel. ezáltal a termelés az utóbbi öt évben mintegy negyven százalékkal emelkedett.

lényegesen javult a dolgozók szociális és kulturális ellátottsága is. az utóbbi években ilyen célokra mintegy négy millió forintot költöttek. többek között kétszáz személyes művelődési házat építettek, s benne orvosi rendelő, televíziós klubszoba áll a dolgozók rendelkezésére. ezenkívül új, nyolctantermes iskola, 25 személyes ovoda, valamint a mezőkövesdi gyógyfürdőn új üdülő is épült. a gyári lakótelepet negyven új, egészséges lakással bővítették, de lényegesen megnövekedett az egyéni építkezők száma is. a gyár ugyanis fuvarral, építőanyaggal, a tervezés elkészítésével támogatja, segíti a családi ház építőket. így az utóbbi években több mint nyolcvan építettek kényelmes, egészséges családi hájléket és jelenleg is ötven építkeznek. a gyár dolgozóinak csaknem fele háztulajdonos. /mti/

10.38

- 15 -

bb 21. választékbővítés műbőr asztalterítőkből

vid te szb ki

1961. szeptember 14.

nemcsak itthon, külföldön is keresett cikk a győri pamutszövő és műbőrgyárban készülő pvc asztalterítő. belföldön inkább az egy-színű, nyomottmintás terítőt kedvelik, exportra viszont a többszín-nyomásos, élénk színezésű, virágos mintás terítőt szállítják. a gyárban most új, egészen modern mintákat dolgoztak ki és ezekkel bővítik a választékot. /mti/

--

bb 22. új általános gimnázium ujfehértón és csengeren

vid fm/ke szb fm

1961. szeptember 14.

bővül a középiskolai hálózat szabolicszatzmár megyében. ujfehértón és csengeren általános gimnáziumi első osztály nyílt. a középiskolai oktatást mindkét helyen építkezés és nagyobb anyagi befektetés nélkül oldották meg a meglévő általános iskolákban. /mti/

--

bb 24. csuszózszaluzással épül a tiszavidéki vegyikombinát híg-savgyárának hatvan méter magas szórótornya

vid te szb ki

1961. szeptember 14.

a tiszavidéki vegyikombinát műtrágyaüzemének egyik fontos létesítménye lesz a híg-savgyár. a 66 méter hosszú és 36 méter széles üzemcsarnokot a 31-es építőipari vállalat dolgozó előregyártott nagyelemekből szerelték össze. a csarnok egy részében már elkészültek a gépalapok is. az üzem gépi berendezéseinek szerelését előreláthatólag januárban kezdik meg.

a híg-savgyár mellett épül fel a 36 méter magas, úgynevezett abszorpciós torony. építéséhez 750 köbméter betont használnak fel. a dolgozók vállalták, hogy a határidőket megrövidítve, a tornyot egy hónappal előbb, november 30-án átadják a szerelőknek. az építők már kényelmes előnyel dolgoznak.

a híg-savgyár másik fontos létesítménye lesz a két, 60 méter magas szórótorny. a 16 méter átmérőjű, henger alakú tornyokat 24, ,,v,, alakú pillére csuszózszaluzációs eljárással építik fel. az egyik tornynál ezt a munkát most kezdték meg. a csuszózszaluzással naponta egy és fél méter magas betonfalat készítenek. /mti/

10.35

|| 10

- 16 -

le

F

bb 32. a budapesti pártbizottság ülése
t zs/nmó-lm hk

1961. szeptember 14.

a magyar szocialista munkáspárt budapesti bizottsága szerdán ülést tartott, amelyen marosán györgy elvtárs, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára adott tájékoztatót a központi bizottság üléséről.

a budapesti pártbizottság a központi bizottság határozata és javaslata alapján felmentette gáspár sándor elvtársat első titkári funkciójából és kiss dezső elvtársat megválasztotta a budapesti pártbizottság első titkárának.

a pártbizottság ülésén megjelent és felszólalt kádár jános elvtárs, az mszmp központi bizottságának első titkára. /mti/

--

bb 34. pénteken mezőtúron sorsolják a Lottót

1 kf/kf-lm ki

1961. szeptember 14.

a Lotto legközelebbi, 37. játékheti sorsolását szeptember 15-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel mezőtúron rendezik a sportfogadási és Lotto igazgatóság. /mti/

--

bb 27. érettségivel egyidőben szakmunkás-bizonyítvány - az iskolareform újabb lépése a négy plusz kettős oktatás szolnok megyében

vid fm/ke szb fm

1961. szeptember 14.

szolnok megyében az új tanévben tovább bővítették a politechnikai oktatási formákat. a megye két középiskolájában, a szolnoki és a jászberényi gimnázium egy-egy első osztályában bevezették a négy plusz kettős rendszert. a szolnoki Leánygimnázium kereskedelmi tagozatának 38 tanulója például hetenként két napon, pénteken és szombaton a város üzleteiben sajátítja el a kereskedelmi alapismertet. a jászberényi Lehel vezér gimnázium 40 tanulója hetenként ugyancsak két napot tölt a fémnyomó és lemezárugyárban, ahol szak-képzett mesterek vezetésével tanulják a lakatos szakmát. mindkét iskolában az új oktatási formában résztvevő tanulók az érettségivel egyidőben segédlevelet, illetve szakmunkás-bizonyítványt kapnak. /mti/

10.45

|| 14

- 17 -

710

bb 29. ötven ifjusági brigád negyedmillió forint értékű anyagot takarított meg a szegedi textilművekben

vid te szb ki

1961. szeptember 14.

a szegedi textilművekben ötven ifjusági brigád alakult. a mintegy félezer, tulnyomórészt kisz-fiatalt tömörítő brigádok különösen a takarékosági mozgalomban jeleskednek. az év eleje óta negyedmillió forint értékű gyapotot és a termeléshez szükséges segédanyagot takarítottak meg.

kiemelkedő eredményt ért el gera irén héttagu gyűrősfonó brigádja. példásan ügyelnek gépeikre, a szálszakadásokat azonnal kijavítják, a fonógépeket pontosan, az óragrafikon előírásainak megfelelően tisztítják, s így minimális mennyiségű nyersanyag kerül hulladékba. augusztusban a megengedett 2.8 százalékról 2.27 százalékra csökkentették a hulladékot. hasonló jó eredménnyel dolgozott hornok sándorné és szücs sándorné ifjusági brigádja is. /mti/

bb 30. negyvenötmillió forinttal nőtt a betétállomány hajdu-biharban

vid te szb ki

1961. szeptember 14.

az országos takarékpénztár hajdu-bihar megyei fiókjainál ebben az esztendőben 45 millió forinttal növekedett a betétállomány. az autó nyereségbetétkönyvek sorsolásánál egy skoda és egy moszkvics került itteni betéttulajdonosokhoz, s azóta újabbak váltottak autó nyereségbetétkönyvet. / is /mti/

bb 28. határidő előtt elkészült háromszáz beer-szász-féle fejőgép

vid te-lm ki

1961. szeptember 14.

a magyar tervezésű, külföldön is érdeklődést keltett, beer-szász-féle fejőgép sorozatgyártását az idén kezdték meg a mosonmagyaróvári fémfeldolgozó vállalatnál. a szeptember 30-1 határidő helyett már elkészítették a háromszázadik példányt a gyár dolgozói. kétszázhetvenet már elszállítottak a nagyüzemi gazdaságoknak, harminc fejőgépet pedig a napokban indítanak utnak. az utolsó negyedévben még kétszázat gyártanak.

a mezőszöv újabb megrendelése további ötszáz beer-szász fejőgépre szól. ezt a megrendelést a jövő évben teljesítik a mofém dolgozói. /mti/

10.50 //

-18-

MO

F
LW 10 21 0

bb 31. győrtött készül az ujfajta kohászati védőruha anyaga

vid te-lm ki

1961. szeptember 14.

a győri pamutszövő- és műbörgyárban egyelőre ezer métert gyártottak abból az ujfajta, tűzmentes védőruha-anyagból, amelyet a szot munkavédelmi tudományos kutatóintézetében dolgoztak ki. az új anyag lényege, hogy alumíniumport tartalmazó műanyagréteggel vonják be a textilszövetet.

a wilhelm pieck vagon- és gépgyár acélöntődjében az olvasztárok hónapok óta viselnek ilyen anyagból készült munkanadrágot a könnyen szakadó aszbeszt, illetve a nehéz bőrkötény helyett. a tapasztalat szerint az ujfajta kohászati védőruháról az izzó salak minden kártevés nélkül lepeg. előnye, hogy könnyű és nem nyeli el, hanem visszaveri a meleg sugarakat, azonban nem eléggé szellős. további próbára most védőkötényt kértek a wilhelm pieck gyár olvasztárai, valamint olyan nadrágot, amely csak elülső részén van védőbevonattal ellátva. /mti/

bb 33. tanévnyitás a zeneművészeti főiskolán

fmé-lm hk

1961. szeptember 14.

szeptember 16-án, szombaton délelőtt 10 órakor plenáris konferenciát tart a zeneművészeti főiskola tanári testülete, utána 12 órakor kerül sor az ünnepélyes tanévnyitásra a főiskola dísztermében. /mti/

bb 23. javították az acél minőségét - másfélmillió forint megtakarítás ózdon

vid te-lm ki

1961. szeptember 14.

az ózdi kohászati üzemek acélművében korábban a villamosiparban használatos, úgynevezett dinamóacélt meglehetősen sok selejttel gyártották, s emiatt számos esetben hangzott el reklámáció a feldolgozó, illetve felhasználó üzemek részéről. mokri pál, dr. sailer géza és lánczki józsef mérnökök módosították a gyártási technológiát, változtattak az acél összetételén. már több, mint egy éve az ő módszerük szerint gyártják ezeket a kényes minőségű, drága acélokat. az új eljárás jól bevált, lényegesen csökken a selejt és megszűnt a kifogás is. az acél minőségének javításával egy év alatt több, mint másfélmillió forintot takarítottak meg. /mti/

11.00 //

-19-

MO

bb 25. hótízszáznyolcvanezer köbméter földet használtak fel a hernád folyó egyik tizenkilenc kilométer hosszú gátszakaszának megerősítésére

vid te-Lm ki

1961. szeptember 14.

borsod megyében a szeszélyesen kanyargó hernád folyó az utóbbi harminc esztendőben több mint tízszer öntötte el árterületén a bevetett földeket, ami jelentős károkat okozott a folyó partján települt községeknek. a hernád ármentesítésére nagyarányu munkák indultak 1959 novemberében. az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság encsi főépítésvezetősége a folyó felső szakaszán, gibárttól vizsoly községig megerősítette a gátakat. nem egész két év alatt, 780.000 köbméter földet használtak fel. a hernád két partján 19 kilométeres szakaszon erősítették meg a gátakat. a munkát most fejezték be. a gátak a számított legnagyobb árvízszintnél 70 centiméterrel magasabbak.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság a következő évekre újabb munkákat tervez a hernádon. az elképzelések szerint tovább erősítik a gátakat hidasnémétiig, a csehszlovák-magyar határig, valamint árvízvédelmi töltéseket építenek gibárt és ócsanálós között. ez a munka, a számítások szerint, öt évig tartó és a gátak építésére mintegy 48 millió forintot költenek./mti/

bb 35. szegedről és szentesről teljes vonatrakomány zöld- és fehérpaprika érkezett

1 n. j./j szb ká

1961. szeptember 14.

a nagyvásártelepre csütörtökön reggel 142 vagon és 118 tehergépkocsi áru szállított be. a vagonszállítványok így oszlottak meg: 25 vagon burgonya, 4 vagon vöröshagyma, 1 vagon fokhagyma, 8 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 1 vagon levesbevaló gyökérzöldség, 35 vagon zöld- és fehérpaprika, 25 vagon paradicsom, 1 vagon uborka, 1 vagon karalábé, 2 vagon görögdinnye, 12 vagon szilva, 3 vagon alma, 2 vagon szőlő, 11 vagon vegyes gyümölcs, 2 vagon citrom, 4 vagon tojás és 4 vagon vágottbaromfi.

a zöldpaprika és a paradicsom felhozatala csütörtökön nagyméretet öltött. szeged és szentes vidékéről egy teljes vonatrakomány /35 vagon/ zöld- és fehérpaprika érkezett. a kecskeméti termelőszövetkezetek pedig 25 vagon befőznievaló paradicsomot szállítottak. az állami élelmiszerboltok az osztályozott zöld- és fehérpaprikát különként 2.20-3.-, a befőznievaló paradicsomot 1.40-1.80 forintért hozták forgalomba. a tisztított karfiol ára 1.40-2.60 forint-ra csökkent. /mti/

11.09

// 56

- 20 -

le

bb 37. /a vegyészek...folyt./-Lm

sőt a vegyészek ma már a közetmintákat várják az újabb ürhajdók után a holdról és a többi égitestekről, s akkor elérkezik az az idő, amikor összeolvad a ma még két különálló tudomány, a világegyetem és a földrajz. a földrajz és a földtudományok ekkor valószínűleg kézzelfoghatóvá válnak. a földrajz és a földtudományok ekkor valószínűleg kézzelfoghatóvá válnak. a földrajz és a földtudományok ekkor valószínűleg kézzelfoghatóvá válnak.

F
Kovács Zoltán

bb 38. időjárásjel

tm-Lm

m. Historia naturalis

1987. - 25 cm

zokai kész. Erdélyi Zsuzsanna] - [bp.]

életrajzi kész. Kádár Zoltán] : [a szöveg

val. Zankai Géza] : [Ford. Toth Sándor]

mészeti története / C. Plinius Secundus : [

szeptember 14.

a meteorológiai szolgálat szeptember 14-én,

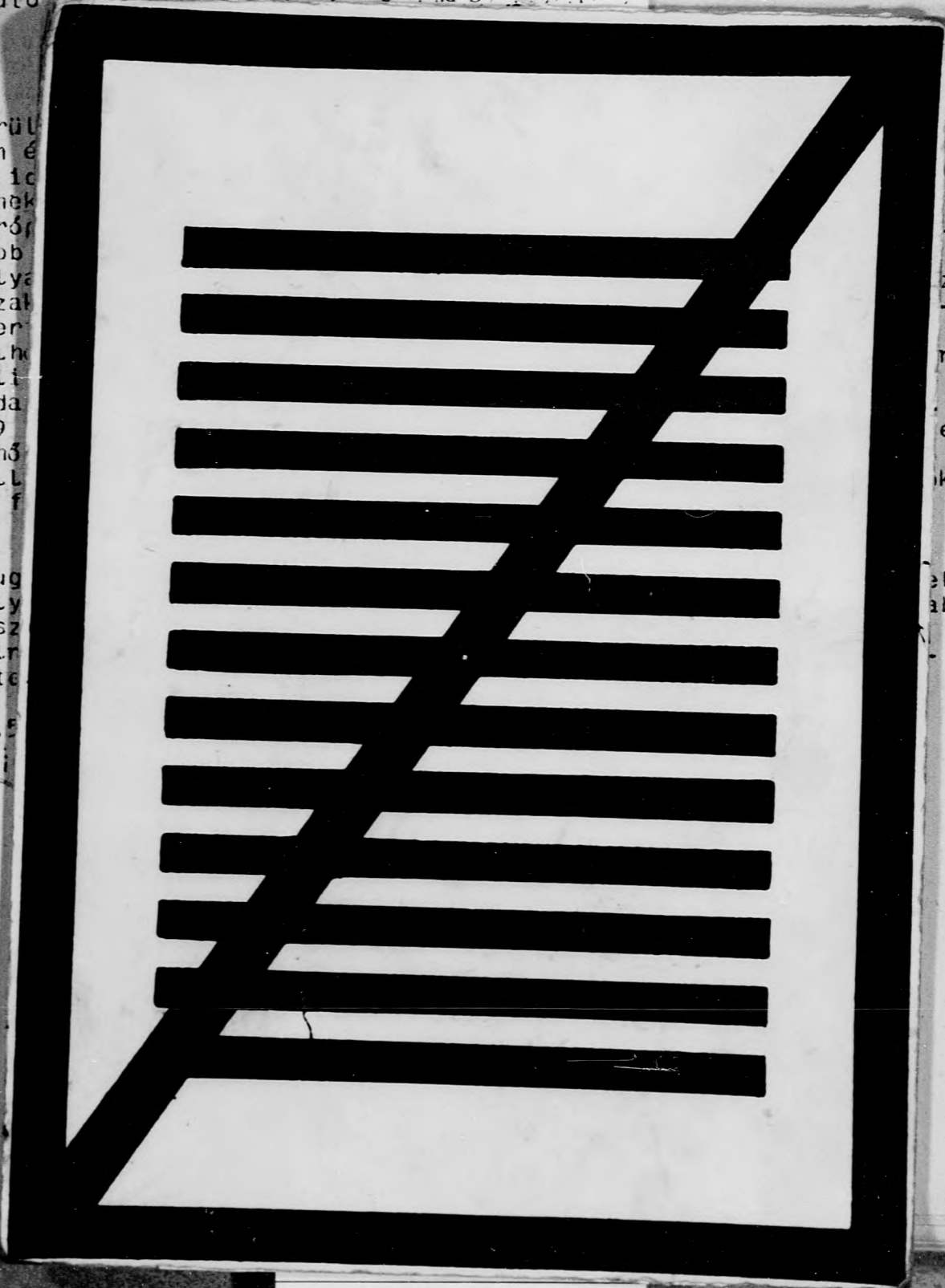
csütö

terül
ban é
az id
tének
euró
sebb
folya
észak
szer
felh
déli
buda
2.9
a hő
mill
20 f

nyug
hely
éjsz
holn
méte

13.5

14

ba
á-
-
-
z
-
nk
en
kon
elt
abb

embargo rádióknak: 1961. szeptember 14-én 18 óráig!!!!

bb 39. a niger köztársaság jószolgálati küldöttségének látogatásai

te szb sr

1961. szeptember 14.

dobi István, az elnöki tanács elnöke, csütörtökön tisztelgő látogatáson fogadta el hadji adamou mayaki ipar és kereskedelemügyi minisztert, a niger köztársaság magyarországon tartózkodó jószolgálati küldöttségének vezetőjét, a miniszter társaságában voltak isa ibrahim képviselő és sidibe abou bacar a niger köztársaság párizsi nagykövetségének első titkára, a küldöttség tagjai.

a baráti légkörben lezajlott találkozó során adamou mayaki átadta dobi Istvánnak hamani dioni köztársaság elnök személyes üdvözlését

az elnöki tanács elnökénél tett látogatás után a küldöttség megbeszélést folytatott a földművelésügyi minisztériumban petőházi gábor miniszterhelyettessel, majd megtekintette a székesfehérvári szabad élet termelőszövetkezet gazdaságát. /mti/

bb 41. kapitális szarvasbikát lőttek a keszthelyi erdőgazdaság rezervátumában

vid ká/j szb ká

1961. szeptember 14.

a keszthelyi erdőgazdaság nagyterjedésű rezervátumában az augusztusi rendkívül meleg időjárás miatt a szokottnál később kezdődött meg a szarvasbögés, a legfejlettebb szarvasbikák szeptember 10. körül álltak a csordák élére, s azóta éjszakánként mind gyakrabban hangzik fel elnyújtott bögésük, a külföldi vadászvendégek ebben az esztendőben is valóságos „vadászparadicsomot” találtak a rezervátumban, az erdészek előkészítették a cserkészutakat, a szarvasok legvalószínűbb tartózkodási helyein mozgatható magasmegfigyelőket állítottak fel, s kitűnően berendezett erdészlakokat bocsátottak a vendégek rendelkezésére, a külföldieket a legtapasztaltabb vadászok kísérik, akik mesterei annak, hogyan kell az óvatosságról gyakran megfeledkező szarvasbikák közelébe jutni, az osztrák vadászoknak már az első alkalommal kedvezett a szerencse: az egyik magas megfigyelőből 12-as agancsu, kapitális szarvasbikát ejtettek el. /mti/

14.05

1416

M. P. P. P.

- 23 -

bb 40. szedik a híres szabolcsi jonathánt

vid ká/j szb ká

1961. szeptember 14.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei és állami gazdaságai megkezdték a jonathán alma szedését. a nyírség homokján ez a fajta az idén mintegy 10 és félezer holdon termett. a minőségét 13 permetezéssel védtek meg, s még az elmúlt napokban is nikotinos oldattal óvták az egyik legveszedelmesebb kártevőtől, a pajzstetütől. a felmérések szerint a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok jonathán-alma termésének mintegy 70 százaléka lesz export minőségű. /mti/

bb 42. szántó györgy író szombaton bucsuztatják

tm-lm sr

1961. szeptember 14.

a magyar írók szövetsége közli, hogy szántó györgy józsef attila-díjas író bucsuztatása szombaton délután 2 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

bb 43. ülést tartott a magyar kommunista ifjúsági szövetség központi bizottsága

l lv/sze-lm sr

1961. szeptember 14.

a magyar kommunista ifjúsági szövetség központi bizottsága csütörtökön ülést tartott, amelyen résztvett és felszólalt marosán györgy, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára.

a központi bizottság meghallgatta komócsin zoltánnak az időszerű kérdésekről tartott tájékoztatóját, majd szervezeti kérdésekkel foglalkozott. tekintettel arra, hogy a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága komócsin zoltánt megválasztotta a népszabadság szerkesztő bizottsága vezetőjének, a kisz központi bizottsága felmentette az intéző bizottsági tagsága és a központi bizottság első titkári funkciója alól. a központi bizottság egyhangulag pullai árpádot választotta meg a kisz központi bizottság első titkárává. /mti/

14.55

- 24 -

bb 44. kubai vöröskereszt küldöttség érkezett budapestre

hné-lm sr

1961. szeptember 14.

a magyar vöröskereszt meghívására budapestre érkezett a kubai vöröskereszt háromtagú küldöttsége dr. gilberto cervantes nunez elnök vezetésével. a küldöttséget, amely néhány napos ittartózkodása alatt tanulmányozza a magyar vöröskereszt munkáját a magyar vöröskereszt vezetői fogadták. /mti/

bb 45. hazánkban is megemlékeznek a spanyol nép szabadságharcában résztvett nemzetközi brigádok megalakulásának 25. évfordulójáról - sajtótájékoztató a magyar újságírók országos szövetsége székházában

t ms/gk-lm sr

1961. szeptember 14.

november 8-án lesz huszonöt éve, hogy a világ minden részéről a spanyol nép segítségére siető önkéntesek első brigádja harcba szállt a spanyol, német és olasz fasisztákkal. a történelmi évfordulót minden olyan országban megünneplik amelynek fiai résztvettek a nemzetközi brigádok harcaiban. a nemzetközi brigádok jelentőségéről, a spanyol nép szabadságharcában betöltött szerepéről és a magyarországi ünnepekről csütörtökön a magyar sajtó házában sebes sándor, a belkereskedelmi miniszter első helyettese, az egykori spanyolországi harcok egyik magyar résztvevője tájékoztatta az újságírókat. a sajtótájékoztatón a nemzetközi brigádok több magyar tagja is résztvett.

sebes sándor vázolta a huszonöt évvel ezelőtt a fasiszta tábornokok lázadása, az olasz és német fasiszták katonai beavatkozása és a nemzetközi reakció ellenséges magatartása folytán kialakult súlyos helyzetet, amikor 52 országból 30.000 önkéntes sietett a szabadságért küzdő spanyol nép segítségére. a szabadságért és a munkásosztály nemzetközi összefogásáért harcoló hősök közül több mint tízezeren estek el, 15.000-nél többen pedig megsebesültek. a spanyol szabadságharcnak mintegy 1000-1200 magyar résztvevője közül ötszázan haltak hősi halált. a magyar nép olyan hősokeket adott a nemzetközi brigádokba, mint zalka máté, a legendás hiru lukács tábornok, gál jános tábornok és sokan mások.

/folyt.köv./

15.18

- 25 -

bb 40. szedik a híres szabolcsi jonathánt

vid ká/j szb ká

1961. szeptember 14.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei és állami gazdaságai megkezdtek a jonathán alma szedését. a nyírség homokján ez a fajta az idén mintegy 10 és félezer holdon termett. a minőségét 13 permé-
zéssel védtek meg, s még az elmúlt napokban is nikotinos oldattal óv-
ták az egyik legveszedelmesebb kártevőtől, a pajzstetűt. a felméré-
sek szerint a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok jonathán-
alma termésének mintegy 70 százaléka lesz export minőségű. /mti/

bb 42. szántó györgy irót szombaton bucsuztatják

tm-lm sr

1961. szeptember 14.

a magyar írók szövetsége közli, hogy szántó györgy józsef attila-díjas író bucsuztatása szombaton délután 2 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

bb 43. ülést tartott a magyar kommunista ifjusági szövetség központi bizottsága

i lv/sze-lm sr

1961. szeptember 14.

a magyar kommunista ifjusági szövetség központi bizottsá-
ga csütörtökön ülést tartott, amelyen résztvett és felszólalt
marosán györgy, a magyar szocialista munkáspárt politikai
bizottságának tagja, a központi bizottság titkára.

a központi bizottság meghallgatta komócsin zoltánnak az
időszerű kérdésekről tartott tájékoztatóját, majd szervezeti
kérdésekkel foglalkozott. tekintettel arra, hogy a magyar szoca-
lista munkáspárt központi bizottsága komócsin zoltánt megválasz-
totta a népszabadság szerkesztő bizottságá vezetőjének, a kisz
központi bizottsága felmentette az intéző bizottsági tagsága és
a központi bizottság első titkári funkciója alól. a központi
bizottság egyhangulag pullai árpádot választotta meg a kisz központi
bizottság első titkárává. /mti/

14.55

- 24 -

bb 44. kubai vöröskereszt küldöttség érkezett budapestre

hné-lm sr

1961. szeptember 14.

a magyar vöröskereszt meghívására budapestre érkezett a
kubai vöröskereszt háromtagú küldöttsége dr. gilberto cervantes
nunez elnök vezetésével. a küldöttséget, amely néhány napos
ittartózkodása alatt tanulmányozza a magyar vöröskereszt munkáját a
magyar vöröskereszt vezetői fogadták. /mti/

bb 45. hazánkban is megemlékeznek a spanyol nép szabadságharcá-
ban résztvett nemzetközi brigádok megalakulásának 25. évforduló-
járól - sajtótájékoztató a magyar újságírók országos szövetsége
székházában

t ms/gk-lm sr

1961. szeptember 14.

november 8-án lesz huszonöt éve, hogy a világ minden
részéről a spanyol nép segítségére siető önkéntesek első brigádja
harcba szállt a spanyol, német és olasz fasisztákkal. a
történelmi évfordulót minden olyan országban megünnepelik amelynek
fiai résztvettek a nemzetközi brigádok harcaiban. a nemzetközi
brigádok jelentőségéről, a spanyol nép szabadságharcában be-
töltött szerepéről és a magyarországi ünnepekről csütörtökön
a magyar sajtó házában sebes sándor, a belkereskedelmi
miniszter első helyettese, az egykori spanyolországi harcok egyik
magyar résztvevője tájékoztatta a újságírókat. a sajtótájékoztatón
a nemzetközi brigádok több magyar tagja is résztvett.

sebes sándor vázolta a huszonöt évvel ezelőtt a fasiszta
tábornokok lázadása, az olasz és német fasiszták katonai beavatko-
zása és a nemzetközi reakció ellenséges magatartása folytán kiala-
kult súlyos helyzetet, amikor 52 országból 30.000 önkéntes sietett
a szabadságért küzdő spanyol nép segítségére. a szabadságért és
a munkásosztály nemzetközi összefogásáért harcoló hősök közül
több mint tízezer estek el, 15.000-nél többen pedig megsebesültek.
a spanyol szabadságharcnak mintegy 1000-1200 magyar részvevője
közül ötszázán haltak hősi halált. a magyar nép olyan hősokeket adott
a nemzetközi brigádokba, mint zalka máté, a legendás hiru lukács
tábornok, gál jános tábornok és sokan mások.

/folyt.köv./

15.18

- 25 -

bb 45. / hazánkban is... folyt. - / - Lm

a továbbiakban ismertette az évforduló megünneplésének hazai programját. október 14-én a nemzeti múzeum dísztermében a legújabbkori történelmi múzeum és a partizán szövetség rendezésében kiállítás nyílik a nemzetközi brigádok harcairól. ugyanezen a napon este a néphadsereg központi tiszti házában ünnepség lesz, amelyen számos baráti és tőkés ország volt spanyolországi önkénteseknek küldöttségei is résztvesznek. az évfordulóra nem törnek át! címmel díszes albumot jelentetnek meg a zrínyi könyvkiadónál, amely 120 képből mutatja be a nemzetközi brigádok részvételét a spanyol szabadságharcban.

a partizán szövetség filmvetítéssel kísért előadásokon ismerteti iskolákban, ifjúsági szervezetekben, üzemekben, a fegyveres testületek alakulatainál a nemzetközi brigádok harcait. az előadásokat volt spanyolországi önkéntesek tartják, majd a no pasaran! című filmet vetítik. november 14-ig mintegy 200 előadás hangzik el. sok előadáson résztvesznek a spanyol emigráció Magyarországon tartózkodó tagjai is.

a rádió szeptember 23-án és október 13-án közvetíti a volt spanyolországi magyar szabadságharcosok visszaemlékezéseit és irodalmi összeállítást ad. a televízió az öt történelmi hűvelly című ndk-filmet közvetíti, amelyet október 12-én számos moziban is bemutatnak. a rádió és a televízió helyszíni riportokban számol be az október 14-i ünnepségről.

október 16-án a külföldi delegációk az újságíró szövetség székházában találkoznak a magyar sajtó képviselőivel. a külföldi vendégek magyarországi tartózkodásukat arra is felhasználják, hogy megismerkedjenek népünk életével. /mti/

bb 46. elkészült a csepel autógyárban az ötvenezredik gépkocsi

1 sz/ sze-lm vg

1961. szeptember 14.

első öt éves tervünk első üzemel közé tartozik a csepel autógyár, ahol 1949 november 15. óta készülnek a tehergépkocsik. akkoriban még mindössze egy jármű-típusa volt a gyárnak, most viszont már egészen kiterjedélyesedett az autótípusok családfája. a gyárban ugyanis már mint családtagokról beszélnek a műhelykocsikról, a cement-, a bor, sör-, üzemanyagszállító tankkocsikról, a nyergesvontatókról és a lakókocsikról. 1961. szeptember 14. újabb nevezetes dátum a gyár történetében, elkészült a 50.000-ik csepel gépkocsi. az öt tonnás d-450-típusú billenő teherautót csütörtökön vámos andrás, az utolsó munkafolyamatokat végző üzem vezetője adta át a gyár igazgatójának, szőnyi miklósnak. a kis ünnepségen az ötvenezredik gépkocsit mindjárt birtokukba is vették új gazdái, a közlekedés- és postaügyi minisztérium képviselői. /mti/

15,30
15,50

--

- 26 -

bb 47. 10 év alatt nyolcszorosára növekedett a gyógynövényforgalom - a herbaria igazgatójának sajtótájékoztatója

kz/m/ká

1961. szeptember 14.

szollár györgy, a herbaria országos gyógynövény- és selyemgubóforgalmi szövetségi központ igazgatója, csütörtökön, a magyar sajtó házában tájékoztatta a sajtó képviselőit a gyógynövényfelvásárlás és értékesítés helyzetéről.

rámutatott többek között, hogy a világon termelt összes gyógyszerek 30 százaléka még ma is növényekből készül. igen fontos gyógyszerek, így például a gyógyászatban nagyon szélekre elterjedt morfin- és digitális készítmények kizárólagosan növényi eredetűek. ez a magyarázata annak, hogy a világpiac rendkívül nagy a kereslet, egyes növényekből szinte korlátlanok az értékesítési lehetőségek.

hazánk igen előkelő helyet foglal el a gyógynövénypiacon: 25 nyugateurópai és tengerentúli államba szállítunk rendszeresen különböző fajta gyógynövényeket. egyébként is nagymultu gyógynövénykereskedelmünk az utóbbi 10 évben igen nagy mértékben fejlődött. a forgalom ez idő alatt kerekén nyolcszorosára emelkedett.

elősegítette a fejlődést, hogy a szervezetek térhódításával lényegében megoldódott egyes nagyon fontos gyógynövények nagyüzemi kultúrában történő termesztése. 1961-ben, összesen 22.000 holdon, kerekén 30 fajta gyógynövényt termesztünk kultúrában. a termelés szerződéses alapon, 90 százalékban a szövetségi gazdaságokban történt. a tapasztalat kedvező: a termelőszervezetek szívesen foglalkoznak gyógynövénytermesztéssel, hiszen hozzáértő és gondos ápolás mellett 15.000-20.000 forint jövedelemhez jutnak holdanként.

a vállalat, amely már 11 egymást követő évben nyerte el a kiváló szövetségi vállalat címet az első félévi felvásárlási tervét 194 százalékra teljesítette. az egyik legkeresettebb gyógynövényből - kamillából - pontosan kétszer annyit vásároltak fel, mint tervezték. számottevően túlteljesítették az értékesítési tervet is. exportra 13,6 százalékkal szállítottak többet, belföldön pedig 13,4 százalékkal értékesítettek többet a tervezettnél.

a kiváló értékesítési lehetőségek kihasználására és a növekvő belföldi igények kielégítésére a következő öt évben igen jelentős mértékben fejlődik a hazai gyógynövénytermelés. üzemi kultúrában a jelenlegi 22.000 hold helyett 25.000-26.000 holdon, félkultúrában pedig a jelenleginél mintegy 3.000 holddal nagyobb területen termelünk különböző gyógynövényeket. a vadontermő gyógynövényekből jelenleg 3.000 tonnát vásárolnak fel évente. /folyt.köv/

15,43
16,20

- 27 -

102

bb 47. /10 év alatt.... 1. folyt./ m

a következő 3-4 évben ez a mennyiség is mintegy 1.000 tonnával növekszik. eredményes lépések történtek az irányban is, hogy megalapozzuk és fejlesszük a gyógynövény tranzit kereskedelmet. ilyen irányú kapcsolatok elsősorban a délamerikai, az afrikai és a környező baráti országokkal épülnek ki. /mti/

bb 48. lépegető kéményépítő állvány gördülő felvonulási szállás, milliós ujitások és találmányok az építők 3. országos ujitási kiállításán

t sb/tr/m/vg

1961. szeptember 14.

az ipari vásár május 1. uti kapujánál a dunai vasmű pavilonjában rendezik meg az építő -fa- és építőanyagipari ujitók harmadik országos kiállítását. az építésügyi, a könnyűipari, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, az országos erdészeti főigazgatóság és a fővárosi tanács építési, szerelési és butoripari vállalatainak mintegy 350 ujitását mutatják be.

a kiállításról csütörtökön délelőtt sajtótájékoztatón számoltak be a minisztériumok, az erdészeti főigazgatóság, és a fővárosi tanács képviselői. elmondották, hogy a dolgozók alig három év alatt 62 ezer ujitási javaslatot nyújtottak be, amellyel mintegy 525 millió forintot takarítottak meg népgazdaságunknak. a kiállításra azokat az ujitásokat válogatták ki, amelyek leg-többet segítenek a 15 éves lakásépítési program megvalósításában. motoros csőhajlítók, horonyvéső gépekkel, gépkocsira szerelt „vándor beton-keverővel”, ötletes emelőszervezetekkel gyorsítják a lakásépítést. többek között mintegy 25 találmányt és milliós ujitásokat is bemutatnak. a butorgyártáshoz szükséges farostlemezek préselésének módosításával évente 6 és félmillió gazdasági eredményt jelent. a kőbányai porcelángyár dolgozói évente egymillió forintot felüli import megtakarítást érnek el a ferrit-antennák, valamint a kerámia rádiócső foglalatok hazai gyártásának megszervezésével. a kiállítás egyik érdekessége a gyárkéményépítő vállalat ujitóinak „lépegető”, állványszerkezete, amely a kémény növekedésének megfelelően mindig 80 centiméterrel magasabbra emelkedik. a 23-as építőipari vállalat újdonsága a 20 személyes „gördülő”, felvonulási szállás, amelyben nemcsak hálólhelyeket, hanem hideg-meleg vízzel ellátott mosdót, valamint ebédlőt is berendeztek. a 22-es építőipari vállalat különlegessége a hidraulikus daruval ellátott gépkocsi, amely szállítja a terhet és egyúttal rakodik is.

a bemutatott ujitásokról és találmányokról könyvet állítanak össze, s az építők szakszervezete hetenként kétszer szakmai bemutatót, valamint tapasztalatcsere látogatásokat szervez. az érdeklődés nagy, s így az eredeti elgondolást megváltoztatva szeptember 23.-a helyett 28-ig tartják nyitva a kiállítást. /folyt.köv./

16.00

- 28 -

bb 48./lépegető..... 1. folyt./ m

megnyilt az építők 3. országos ujitási kiállítása

a kiállítás megnyitására csütörtökön a kora délutáni órákban került sor. több mint 500 vendég, ujitási előadó, kitüntetett ujitó és feltaláló vett részt az ünnepségen. megjelent részegi ferenc, az építők szakszervezetének elnöke, somoskői gábor, a szakszervezet főtitkára. kilian józsef az építésügyi miniszter első helyettese, az mszp központi bizottságának tagja mondott ünnepi beszédet. többek között megemlítette, hogy az ujitási mozgalom kezdetétől az építőipari dolgozók javaslatainak megvalósításával 976 millió forintot takarított meg a népgazdaság. feladatul jelölte meg, hogy a vállalatoknak jobban fel kell használni a tapasztalatcsere küldött ujitásokat is.

/mti/

bb 49. segítsük az őszi szántás-vetési, betakarítási verseny széleskörű kibontakozását - losonczi pál földművelésügyi miniszter nyilatkozata

i cs/j/m/ká

1961. szeptember 14.

a gyomai és a szarvasi járás mezőgazdasági dolgozói az elmúlt napokban versenyre hívták fel az ország valamennyi járását és termelőségüket. ennek a munkaversenynek az a célja, hogy minden értéket jelentő termést időben és jó minőségben takarítsanak be, növeljék az állatállomány takarmánybázisát, elsősorban a silózás ütemének fokozásával. a felhívásban vállalták, hogy a napraforgót szeptember 30-ig, a kukoricát október 31-ig, a cukorrépat pedig november 11-ig betakarítják a kenyérgabona-vetés járási és termelőszervezeti előirányzatait legkésőbb október 31-ig, maradéktalanul teljesítik a mélyszántást december 10-ig befejezik.

losonczi pál földművelésügyi miniszter a gyomai és a szarvasi járás kezdeményezte versenymozgalom kibontakoztatásáról és támogatásáról az alábbiakban nyilatkozott:

- a versenyfelhívást örömmel köszöntöm, és meggyőződésem az, hogy a verseny elősegíti az őszi munkák sikeres elvégzését: az országosan mintegy 3.4 millió holdon termett kapás és egyéb takarmánynövény betakarítását, a 2.4 millió hold kenyérgabona-vetés és a 4.2 millió hold mélyszántás teljesítését.

- a földművelésügyi minisztérium támogatja a versenyt, és vállalja a verseny értékelését. egyidejűleg felhívom a mezőgazdasági szakigazgatási szerveket, a gépállomásokat, felkérem a párt, a medosz és a kisz szerveit, hogy segítsék a verseny széleskörű kibontakozását, és támogassák a termelőszervezeteket vállalkásuk teljesítésében.

- a termelőszervezeti gazdák szorgalma, a munkák jobb megszervezése, a kedvező technikai feltételek lehetővé teszik, hogy a termelő üzemek csökkentsek a betakarítási veszteségeket, és a kenyérgabona-vetésterveket maradéktalanul, a legnagyobb részét optimális időben, de legkésőbb október 31-ig teljesítsék. a kapásnövények betakarítását mintegy 3000 silókombájn, továbbá több mint 800 napraforgó-arató berendezés, csaknem 3000 cukorrépa-kiemelő és 3000 burgonya-btakarító gép segíti. /folyt.köv./

16.28

- 29 -

bb 49. /segítsük az őszi.... 1. folyt./ m

a jóminőségű vetéshez megfelelő mennyiségű gép és csávázószer áll rendelkezésre, amellel a vetőmag-felújításához a vetésterület mintegy 30 százaléka nemesített, jóminőségű vetőmagot biztosítottunk a termelő üzemek számára.

- felkérem az ország valamennyi gazdaságát és termelőszövetkezetét, hogy a termények betakarításánál a gépeket jól használják ki, mert ezzel jelentősen meggyorsíthatják a betakarítást, az őszi gabonavetést és az őszi mélyszántást, ennek érdekében a termelő üzemek és a gépállomások a szántó-traktorok minél nagyobb részét üzemeltessék két műszakban.

= a minisztérium jutalomban részesíti a legjobban dolgozó termelőszövetkezeteket, gépállomásokat, valamint az irányító szervek arra érdemes dolgozóit, amennyiben az összes termést - beleértve a kukoricaszárat és egyéb növényi melléktermékeket /kőrő, répafej, stb./ időben, veszteség nélkül, legkésőbb november 20-ig betakarítják, a kenyérgabona vetési előirányzatokat október 31-ig teljesítik, és az őszi mélyszántást december 10-ig befejezik.
/mtl/

16.32

16.46

L. L. L.

- 30 -

bb 52. péter jános külügyminiszter, papp jános belügyminiszter, ilku pál művelődésügyi miniszter és ajtai miklós, a tervhivatal elnökének életrajza

k zs/tr vm sr

1961.szeptember 14.

péter jános tolna megyében, alsónyéken született 1910-ben, apja vasuti munkás, most nyugdíjas. iskoláit alsónyéken, bátaszéken, baján, budapesten, párizsban és glasgowban végezte. a református egyházban viselt különböző tisztségeket, volt debreceni református püspök.

1950-ben a béke-világtanács tagjává választották. 1953-ban a biharkeresztesi választókerület képviselője lett és itt 1958-ban újraválasztották. a forradalmi munkás-paraszt kormány a kulturális kapcsolatok intézetének elnökévé nevezte ki 1956 decemberében. a népköztársaság elnöki tanácsának tagja, 1958 februárjában lett a külügyminiszter első helyettese.

papp jános 1925-ben, munkáscsaládból született kaposvárott. szegeden a felszabadulás évében fejezte be tanulmányait a vegyipari középiskolában. vegyésztechnikusként került 1946-ban az ajkai erőműbe, ahol vezetőszerpet töltött be az ifjusági mozgalomban és itt lett a párt tagja. 1949-től több mint hét évig volt a veszprém megyei pártbizottság ipari és közlekedési osztályának vezetője. közben elvégezte a kétéves pártfőiskolát. 1956 november elejétől a veszprém megyei pártbizottság első titkára, 1958-tól országgyűlési képviselő. az mszmp hetedik kongresszusán a központi bizottság tagjává választották.

ilku pál 1912. október 8-án született, szegényparaszti családból. középiskolai tanulmányait a beregszászi állami reál gimnáziumban végezte, majd pozsonyban tanítói oklevelet szerzett és kárpátukrajna több falujában községi tanító volt 1939-ig. ebben az időben került kapcsolatba a munkásmozgalommal. újságírói munkássága idején az új korszak című pedagógiai szaklapot szerkesztette, s a diákéletről magyar nyelven regénye jelent meg, amelyet a felszabadulás után Lengyelországban és csehszlovákiában is kiadtak.

/folyt.köv./

16.40

16.40 L. L. L.

- 31 -

/bb 52. péter jános.....1.folyt./vm,

a felszabadulás után dolgozott a pártfőiskolán, majd a pécsi városi pártbizottság első titkára, később pedig a magyar néphadsereg magasrangú tisztje volt. 1958 februárjától művelődésügyi miniszter-helyettes. országgyűlési képviselő, az mszmp központi bizottságának tagja.

ajtai miklós rákosligeten született 1914-ben. középiskolai tanulmányai után a budapesti tudományegyetemen vegyészdoktori oklevelet szerzett s a felszabadulás előtt hosszú évekig a chinoin gyógyszer és vegyészeti termékek gyárában dolgozott üzemmérőkként.

a munkásmozgalommal 1943-ban került kapcsolatban, részt vett a budapesti partizánharcokban, s többek között egyik tagja volt annak a partizáncsoportnak, amelyik az egykori városi színházban tartott nyilas nagygyűlést „szétrobbantotta”,.

a felszabadulás után került az államapparátusba, a népjóléti minisztériumban főosztályvezető, iparügyi minisztériumban csoportfőnök, a könnyűipari minisztériumban a miniszter első helyettese volt és 1956-tól a tervhivatal elnökének helyetteseként dolgozott. az mszmp központi bizottságának tagja./mti/

- . -

bb 53. megnyílt a budai népszínház kiállítás

k v/tm vm sr

1961.szeptember 14.

a hazafias népfront első kerületi bizottsága és a színház-tudományi intézet a budai népszínház megnyitásának 100. évfordulója alkalmából kiállítást rendezett. a kiállítás ünnepélyes megnyitóját - nagy érdeklődés mellett - csütörtökön tartották a hazafias népfront szilágyi dezső téri klubhelyiségében. hont ferenc, a színház-tudományi intézet igazgatójának bevezető szavai után barcs sándor, országgyűlési képviselő, az elnöki tanács tagja emlékezett meg a budai népszínház működéséről és megnyitotta a kiállítást.

a kiállítást a közönség október 15-ig látogathatja./mti/

- 32 -

16.53

16.76

Léll

bb 50. megkezdtek a békekölcsön nyereségek kifizetését - főnyereséget váltottak be az 5. kerületi otp fiókban

i kf/kf/m/vg

1961. szeptember 14.

a vasárnapi és a hétfői államkölcsön sorsoláson az 1., az 5. és a 6. békekölcsönből 469 500 kötvény számát húzták ki csaknem 95 millió forint értékben. a takarékpénztári kirendeltségek és a postahivatalok a szokásos előkészületek után csütörtökön országszerte megkezdtek a nyereségek kifizetését.

a szerencsés nyertesek találkozóhelye volt az 5. kerületi otp fiók, ugyanis ott váltották pénzre a 1. békekölcsön százezer forintos főnyereséjét és két ötvézezer forintos nagynyereséjét is. ezenkívül körülbelül 340 kötvényt fizettek ki. sokan fordultak meg a marx téri otp fiókban is, ahol több mint 600 kötvényre 200 000 forintot fizettek. egy ötvézezer forintos és egy ötezer forintos „nagynyertes”, is volt ügyfeleik között. a felvett pénzből több mint 70 000 forint betétbe került.

/mti/

- . -

bb 51. a mahart értesíti az utazóközönséget,

hogy szeptember 18-tól az őszi menetrend lépteti életbe. a budapestről mohácsra közlekedő hajó naponta, tehát vasárnap is 12 órakor indul. budapestről naponta 7.30 órakor induló hajójárat délműsig közlekedik és onnan 16.25 órakor indul vissza. budapestről 13.30-kor induló hajójárat szombat- és munkaszüneti napokon délműsig közlekedik, ahonnan 3.20 órakor indul vissza budapestre. budapest-horány között a hajójárat csak szombaton és vasárnap közlekedik, az esti járat horányból 21 óra helyett 19 órakor indul vissza. a budapest - bem józsef térről 7 órakor esztergomba induló k-jelzésű gyorshajójárat és az esztergom - visegrád - esztergom közötti járat szeptember 17-én már nem közlekedik. a duna-kanyarban a kedden és szombaton közlekedő sétahajójárat szeptember 16-án közlekedik utoljára.

/mti/

17.05

17.30

ME

- 33 -

bb 54. ismét nyári szinten a meleg: az alföldön/30 fokot mértek - nyugat-európából erősebb borulás közeleg, a hét végére esőt remélhetünk

i cs/gg vm

1961. szeptember 14.

Évszázados megfigyelések és a klimatológiai feljegyzések szerint Magyarországon szeptember első és utolsó 10 napjában derült, meleg idő szokott lenni, a középső dekad pedig rendszerint hűvös és esős. az idei esztendő - ugylátszik - kivétel lesz, mert szeptember középső harmadában tovább tart a száraz és nyáriasan meleg idő. csütörtökön például az ország nagy részén 28-29 fokot mértek, az alföldön elérte a 30 fokot is. a meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint szerdán a napi középhőmérséklet több mint 3, pénteken pedig több mint 4 fokkal haladta túl a sokévi átlagot.

az időjárás átalakulása európa északi és nyugati területein már napokkal ezelőtt megkezdődött, s a legutóbbi jelentések szerint nagy területeken erősödik a felhőzet, számos nyugat-európai és északi országból kiterjedt esőzéseket jelentettek. az esők ellenére a nappali hőmérséklet még sokhelyütt megközelíti, sőt túl is haladja a 20 fokot. a nyugat-és észak-európa felett kialakult esőfrontok a jelek szerint délkeletnek tartanak. a következő napokban hazánk légterében valószínűleg erősödik a felhőképződés, számottevő csapadéokra azonban ebből még nem számíthatunk. mint a meteorológusok közölték, remény van arra, hogy a nyugati esőfrontok a hét végére megérkeznek hazánkba is./mti/

bb 55. a külügyminiszter helyettese fogadta nagy-britannia és észak-írországi egyesült királyság új magyarországi követét

tm/m/sr

1961. szeptember 14.

szarka károly külügyminiszterhelyettes csütörtökön fogadta ivor thomas montague pink-et, nagy-britannia és észak-írországi rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét, megbízólevelének átadásával kapcsolatban. /mti/

x x x

a külügyminiszterhelyettes fogadta a niger köztársaság jószolgálati küldöttsége vezetőjét

tm/sm/sr

1961. szeptember 14.

szarka károly külügyminiszterhelyettes csütörtökön fogadta adamou mayaki ipar- és kereskedelemügyi minisztert, a niger köztársaság jószolgálati küldöttségének vezetőjét, majd ebéden látta vendégül a küldöttséget. az ebéden résztvett a külügyminisztérium több vezető munkatársa is. /mti/

17.20

...
- 34 -

bb 56. országos orvoskonferencia sopronban

i vid ms/tm vm sr

1961. szeptember 14.

a budapesti orvostudományi egyetem harmadik számú belklinikája az első számú kórbonctani intézet és kísérleti kutató laboratórium a soproni állami szanatórium csütörtökön 3 napos országos orvoskonferenciát rendezett sopronban az állami szanatóriumban. az ország minden részéből mintegy 280 belgyógyász, biokémikus és kutató orvos érkezett a konferenciára, amelyen az érelmeszesedés kérdését vitatják meg.

dr. doleschall frigyos egészségügyi miniszter beszédében hangsúlyozta a konferencia jelentőségét és elismeréssel szólt a soproni állami szanatórium tudományos kezdeményező munkásságáról.

a tudományos előadássorozaton az érelmeszesedéssel kapcsolatos morfológiai vizsgálatokról, a vér összetételének változásairól és az érfalban lejátszódó jelenségekről hangzottak el előadások, majd számos előadó ismertette az érelmeszesedéssel kapcsolatos betegségekre vonatkozó legújabb kutatási eredményeket. pénteken, a konferencia második napján német és román előadók is beszámoltak kutatásaikról. szombaton hét előadással zárul a konferencia./mti/

bb 57. időjárásjelentés

tm/m

1961. szeptember 14.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 14-én, csütörtökön 18 órakor:

élénk délnyugati szél

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, a nyugati és északi megyékben néhány helyen eső, zivatar. mérsékelt, helyenként élénk délnyugati, nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 23-27 fok. /mti/

...-

18,36

- 35 -

11

Lele

HE

bb 54. ismét nyári szinten a meleg: az alföldön 30 fokot mértek - nyugat-európából erősebb borulás közeleg, a hét végére esőt remélhetünk

i cs/gg vm

1961. szeptember 14.

Évszázados megfigyelések és a klimatológiai feljegyzések szerint Magyarországon szeptember első és utolsó 10 napjában derült, meleg idő szokott lenni, a középső dekad pedig rendszerint hűvös és esős. az idel esztendő - ugylátszik - kivétel lesz, mert szeptember középső harmadában tovább tart a száraz és nyáriasan meleg idő. csütörtökön például az ország nagy részén 28-29 fokot mértek, az alföldön elérte a 30 fokot is. a meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint szerdán a napi középhőmérséklet több mint 3, pénteken pedig több mint 4 fokkal haladta túl a sokévi átlagot.

az időjárás átalakulása európa északi és nyugati területein már napokkal ezelőtt megkezdődött, s a legutóbbi jelentések szerint nagy területeken erősödik a felhőzet, számos nyugat-európai és északi országból kiterjedt esőzéseket jelentettek. az esők ellenére a nappali hőmérséklet még sokhelyütt megközelíti, sőt túl is haladja a 20 fokot. a nyugat-és észak-európa felett kialakult esőfrontok a jelek szerint délkeletnek tartanak. a következő napokban hazánk légterében valószínűleg erősödik a felhőképződés, számottevő csapadéokra azonban ebből még nem számíthatunk. mint a meteorológusok közölték, remény van arra, hogy a nyugati esőfrontok a hét végére megérkeznek hazánkba is. /mti/

bb 55. a külügyminiszter helyettese fogadta nagy-britannia és észak-írország egyesült királyság új magyarországi követét

tm/m/sr

1961. szeptember 14.

szarka károly külügyminiszterhelyettes csütörtökön fogadta ivor thomas montague pink-et, nagy-britannia és észak-írország rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét, megbízólevelének átadásával kapcsolatban. /mti/

x x x

a külügyminiszterhelyettes fogadta a niger köztársaság jószolgálati küldöttsége vezetőjét

tm/sm/sr

1961. szeptember 14.

szarka károly külügyminiszterhelyettes csütörtökön fogadta adamou mayaki ipar- és kereskedelemügyi minisztert, a niger köztársaság jószolgálati küldöttségének vezetőjét, majd ebéden látta vendégül a küldöttséget. az ebéden résztvett a külügyminisztérium több vezető munkatársa is. /mti/

17.20

- 34 -

bb 56. országos orvoskonferencia sopronban

t vid ms/tm vm sr

1961. szeptember 14.

a budapesti orvostudományi egyetem harmadik számú belklinikája az első számú kórbonctani intézet és kísérleti kutató laboratórium a soproni állami szanatórium csütörtökön 3 napos országos orvoskonferenciát rendezett sopronban az állami szanatóriumban. az ország minden részéből mintegy 280 belgyógyász, biokémikus és kutató orvos érkezett a konferenciára, amelyen az érelmeszesedés kérdését vitatják meg.

dr. doleschall frigyos egészségügyi miniszter beszédében hangsúlyozta a konferencia jelentőségét és elismeréssel szólt a soproni állami szanatórium tudományos kezdeményező munkásságáról.

a tudományos előadássorozaton az érelmeszesedéssel kapcsolatos morfológiai vizsgálatokról, a vér összetételének változásairól és az érfalban lejátszódó jelenségekről hangzottak el előadások, majd számos előadó ismertette az érelmeszesedéssel kapcsolatos legújabb kutatási eredményeket. pénteken, a konferencia második napján német és román előadók is beszámoltak kutatásaikról. szombaton hét előadással zárul a konferencia. /mti/

bb 57. időjárásjelentés

tm/m

1961. szeptember 14.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 14-én, csütörtökön 18 órakor:

élénk délnyugati szél

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, a nyugati és északi megyékben néhány helyen eső, zivatar. mérsékelt, helyenként élénk délnyugati, nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 23-27 fok. /mti/

18,36

17

Lel

- 35 -

bb 58. „ az üveg művészete, „ című kiállítás sajtófogadása

t fe/sze vm sr

1961. szeptember 14.

az iparművészeti múzeumban csütörtökön bemutatták a sajtó képviselőinek „ az üveg művészete, „ című kiállítás anyagát. tasnádi-né marik klára muzeológus - a tárlat rendezője - elmondotta, hogy magyarországon első ízben rendeznek üveg-kiállítást. a hat teremben kiállított gazdag anyag képet ad az üveg művészetéről az egyiptomi ősidőktől napjainkig. az időszakok, a formák és a gyártási eljárások szerint csoportosított kiállítás több ritka és egyben értékes darabot mutat be. így például látható a zrinyi-serleg, napoleon utipalackja, kínai hegyi-kristályváza a tizennyolcadik századból és a világ egyetlen üveg keresztelő-medencéje. az egyik teremben helyezték el a tizennyolcadik századbéli kőszegi patikát, patika-edényekkel, továbbá ugyanezen időből a vonatkozó dokumentumokat.

/mti/

bb 59. „színház a korlátnál, „ csehszlovák pantomim-együttes baráti találkozója

t fe/sze vm sr

1961. szeptember 14.

a hazánkban vendégszereplő prágai „színház a korlátnál, „ pantomim-együttes vezetői és tagjai csütörtökön délután a csehszlovák kulturában találkoztak hazai szakemberekkel. vladimir vodicka, a színház igazgatója elmondotta, hogy három évvel ezelőtt fiatal művészek kezdeményezték a színház elindulását és a kísérletezésekhez nagy segítséget nyújtottak neves költők, írók, különböző művészi ágak képviselői is. nagyon szerény körülmények között fogtak a munkához és ma már az állami támogatást nem veszik igénybe. a rövid három év alatt 15 bemutatót tartottak és több mint ezer előadásra tekinthetnek vissza. számos külföldi turnén is résztvettek: 1959-ben bécsben, majd több hónapon át a szovjetunióban, a német demokratikus köztársaságban vendégszerepeltek. a magyar fővárosból a berlini fesztiválra utaznak.

ladislav fiaska művészeti vezető a pantomim művészet sajátosságairól adott tájékoztatót a jelenlevőknek. örömmel említette, hogy a fővárosi közönség - pantomim-tradíciók nélkül - megértéssel fogadta sajátos művészetüket. /mti/

- . . -
- 36 -

19.13

19.30

kl

bb 60. befejeződött a közép-európai faunakutatási konferencia

t ie/tr/m/

1961. szeptember 14.

a magyar tudományos akadémián csütörtökön délután tartották a kedden tihanyban megnyílt középeurópai faunakutatási konferencia záróülését. a tanácskozást kotlán sándor akadémikus nyitotta meg, majd dr. kaszab zoltán, a természettudományi múzeum állattárának vezetője tartott előadást a magyar faunakutatás multjáról és feladatairól.

hazánkban 1896-ban jelent meg az első fauna-katalógus, ami a maga idejében világviszonylatban is egyedülálló teljesítmény volt, s bizonyos értelemben még ma is annak számít. a tudomány azonban már túlhaladt rajta, s ez újabb feladatok elé állította a magyar faunisztikát. annál is inkább, mert ma már semmilyen alkalmazott - mezőgazdasági, egészségügyi, stb. állattani probléma sem oldható meg az ország állatvilágának rendszertani feldolgozása nélkül. ezért kezdődött meg néhány évvel ezelőtt a magyarországi állatvilága című sorozat kiadása, amely alapos gyűjtő- és kutatómunka alapján ismerteti a hazánkban élő 30 ezer állatfaj meghatározásához szükséges adatokat. ez a 22 kötetesre tervezett sorozat lesz majd a tudományos alapja minden egyéb állattani kutatásnak is.

dr. kaszab zoltán előadása után dr. székesy vilmos, a természettudományi múzeum főigazgatója értékelte a háromnapos konferencia munkáját, majd a tanácskozás résztvevői határozatot hoztak a közép-európai faunakutatás továbbfejlesztésére. mivel közép európa faunisztikailag lényegében egységes területet képez, ezentul szorosabban összehangolják a 9 érdekelt ország kutatómunkáját. az egyes államok kiváló tudósai mellé tapasztalatszerzésre fiatal kutatókat küldenek a többi országokból, a határmenti területeken pedig a szomszédos országok szakemberei közös gyűjtőexpedíciókat szerveznek.

a legközelebbi középeurópai faunisztikai konferenciát jövőre pozsonyban rendezik meg.

/mti/

19.18

19.30

kl

- . . -
- 37 -

bb.61. * az első járat a csillagok között,, - az aeroflot film-
bemutatója gagarin űrutazásáról a magyar meteorológiai társaság
klubestjén

t tz/sze vm bs

1961.szeptember 14.

a magyar meteorológiai társaság csütörtöki klubestjén a
repülésmeteorológiai szakosztály rendezésében a szovjet-polgári
légiflotta - az aeroflot - budapesti képviselője három dokumentumfil-
met mutatott be.

az első kisfilm a helikopter fejlődését, a második a szovjet
polgári légiforgalomban jelenleg használt repülőgépeket ismerteti,
egészen a legújabb típusokig.

a harmadik, 45 perces művészi dokumentumfilm ,,az első járat a
csillagok között,, címmel a világ első űrutazásáról szól. bemutatja
a felkészülés időszakát, a leendő űrhajósok - köztük gagarin űrnagy
- előkészítését a nagy vállalkozásra. a néző előtt megjelennek az
űrhajós-jelöltek a tornateremben, a centrifugában és a nagynyomású
kabinban stb. majd megelevenedik annak az állami bizottságnak az
ülése, amely a leendő űrhajósok közül az első űtra gagarint válasz-
totta ki.

a film bemutatja az űr első hőst a vosztok kabinjában, amint
behangolja és kipróbálja a rádiókészülékeket, a többi műszereket, s
azután jelenti, hogy minden rendben, az űrhajó startra kész.

Látjuk a kilövés pillanatát, majd sematikus ábrázolás vezet
végig a vosztok útján, feltűnnek a vásznon a vezénylő tereben
dolgozó tudósok a rádió és televíziós készülékek előtt, míg végül
megelevenednek a filmkockákon a leszállás pillanatai.

bemutatja a film gagarin első fogadtatását a földön, megérke-
zését a vnukovói repülőtérrre, látjuk, amint jelentést tesz
hruscsovnak, majd leperegnek előttünk a kreml fogadóestjének leg-
szébb pillanatai. a rendkívül izgalmas, érdekes film - amelynek
ez volt az első magyarországi bemutatója - a szovjet űrrepülés
jövőjének felvázolásával ér véget.

a klubest mintegy négyszáz részvevője - a társaság tagjai
és a meghívott vendégek mindvégig feszült figyelemmel kísérték a
bemutatót és szünni nem akaró tapssal köszönték meg a rendkívül
érdekes, meggyőző és művészileg is magasrendű élményt./mti/

19.25

14.rv

14

- 38 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 46. számú hír /elkészült a csepel autógyárban... /
első bekezdésének első sora helyesen:

a csepel autógyárban 1949 november 15. óta készülnek a
tehergépkocsik. akkoriban

/mti/

-..-

- 39 -

21.-
21.41

- v é g e -

14

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590.
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. szeptember 15.

bb 1. a kalauz táskájából akart lopni - két évi börtönre ítélték

i bc/hné vm sr

1961. szeptember 15.

fórizs sándor, budapesti lakos, akit zsebtolvajlásért korábban többször megbüntettek, önkényesen kilépett munkahelyéről, több hónapig nem dolgozott, s a fővárosban csavargott. egyik nap egy 33-as jelzésű villamoson utazott, s észrevette, hogy a kalauznő táskájában papírpénzek vannak. kihasználta azt az alkalmat, amikor a kalauz az utasokkal volt elfoglalva, s benyúlt a táskájába. egy utas észrevette, s megiltötte a zsebtolvajt. fórizs sándor kikapta kezét a táskából, s belőle 250 forintot kirántott. a pénzt a villamoson szétszórta.

a központi kerületi bíróság két évi börtönre ítélte a közveszélyes munkakerülő zsebtolvajt és három évre kitiltotta budapestről./mti/

- . -

bb 2. szeptember 25-én a budapesti zenei hetek nyitó hangversenye - elsőheti program: a liszt-bartók zongoraverseny elődöntői, zene tudományi konferencia, a budapesti zenei hetek első koncertjei

i s/gk vm sr

1961. szeptember 15.

harmadik alkalommal készül az országos filharmónia a budapesti zenei hetekre, amelyet a liszt-bartók év jegyében rendeznek. a magyar művészekon kívül számos külföldi muzikus is felép a budapesti zenei heteken, amelyet szeptember 25-én nyitnak meg az erkel színházban. ezen a napon hangzik el az első hangverseny a magyar állami hangverszenyzenekar előadásában, ernest ansermet vezényletével, bartha alfons és a magyar néphadsereg férfikarának közreműködésével. a műsoron bartók és liszt művei szerepelnek.

a következő napon a magyar rádió szimfónikus zenekara ad hangversenyt sir john barbirolli vezényletével. weiner, bartók, brahms zenéjét szólaltatják meg a zeneakadémián. az erkel színházban lép dobogóra a magyar állami hangverszenyzenekar ferencsik jános vezényletével és wehner tiber közreműködésével. a közönség előtt liszt, lajtha, bartók műveit szólaltatják meg.

/folyt.köv./

6.00

NR

- 1 -